

עגלונת

www.agalonet.co.il

הגדרה

משפחתית

ליל הסדר תשפ"א

הדלקת נרות חג

ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וציוונו להדליק נר של יום טוב

תבורך לנו נר של חג,
על כי בשורת חרות הבאת לנו.
לובן אורך מביא את האור למעוננו וטוהר וזוך.
תלונו שלהבת קדשך בימי החג
עד כי תשוב ותאיר עמנו
בשבת הקרובה.

ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה

סימני הסדר

קדש
ורחץ
כרפס
יחץ
מגיד
רחצה
מוציא מצה
מרור
כורך
שלחן עורך
צפון
ברך
הלל
נרצה

שמחה רבה

בלהה יפה וידידיה אדמון
שמחה רבה, שמחה רבה,
אביב הגיע, פסח בא!
שמחה רבה, שמחה רבה,
אביב הגיע, פסח בא!

תפרו, תפרו, תפרו לי בגד עם כיסים.
מלאו, מלאו, מלאו כיסי באגוזים.
שמחה רבה...

שאל אשאל, שאל אשאל ארבע קשיות
שתה אשתה, שתה אשתה ארבע כוסות.
שמחה רבה...

קדש

מוזגים כוס ראשונה

אז ימלא שחוק פינו, ולשוננו רינה,
הביאני אל בית היין ודגלו עלי אהבה.
נברך על הגפן ועל פרי הגפן
ועל ארץ חמדה טובה ורחבה. לחיים!
ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם בורא פרי הגפן

שיר שמח

יעקב אורלנד ומרדכי זעירא

הי, הי,
הלילה יגאל
כל מי, כל מי שנשמה בו
הי, הי,
כל איש בישראל -
ניצוץ של נחמה בו!
ניצוץ של נחמה בו!
הי, הי...

הי, הי,
שירו עלה, עלה
עלה ובער היין!
עלה ובער היין!
עלה ובער כאש
והדליקנו כח!
אבוי למתיאש,
הלילה יש לשמח!

אם גם ראשנו שח
ועצב סובבנו -
הבה ונתלקח
מן השמחה שבנו.
הי, הי,
הבה ונתמלא
שמחה, שמחה כמלא העין

ורחץ כרפס יחץ

טובלים את הכרפס, ירק האביב קווי מלוח, חוצבים את המצה האמצעית וטומנים את האפיקומו

פנה הגשם

מתתיהו שריד

פְּנֵה הַגֶּשֶׁם,	ערוץ הנחל
חֶלֶף, הֶלֶךְ לוֹ.	גלים בוקע,
עֵנַן רִקִּיעַ	הומה החרש,
חֶלֶף, הֶלֶךְ לוֹ.	חדוה שופע,
פְּנֵי אֲדָמָה	מוריק הנוף:
בְּאוֹר חֲמָה	שדות לרב,
שְׂבָלִים זָקֵפוּ	צבעונים עלו
רִאשִׁיהֶן בִּקְמָה.	באדם-חן בנקיקים.
בְּנֵי הַרִים זֶה אֶל זֶה	בעמקים פרחי-נוי
בְּרִמָּה יִשׁוּרְרוּ	זה אל זה ישוררו:
שְׁלוֹם, שְׁלוֹם,	שלום, שלום,
הַיִּדָּד! הַיִּדָּד!	האח! האח!
אֲבִיב הַיּוֹם.	אביב היום.

איך יודעים שבא אביב?

דתיה בן דור

איך יודעים שבא אביב?	איך יודעים שבא אביב?
מסתכלים סביב סביב	מסתכלים סביב סביב
ואם רואים שאין עוד בץ בשבילים	ואם רואים שגעלמו המעילים
ואם רואים שגם חרצית	ואם פרג וגם חרצית
לקבוד החג קשטו ארצי	לקבוד החג קשטו ארצי
אז יודעים (אז יודעים)	אז יודעים (אז יודעים)
שבא אביב (שבא אביב)	שבא אביב (שבא אביב)
אז יודעים שבא אביב.	אז יודעים שבא אביב.

מגיד

נהוג לסובב את קערת הסדר מעל הראשים, להזכיר לנו שעונו ועושר הם גלגל סובב בעולם מתוך אוסף יוסף וייס, אתר מוזיאון המושבה מזכרת בתיה

מתוך ספר סני ולוחים :

מולגים כוס שניה

מה נשתנה

הלילה הזה מכל הלילות?

שבכל הלילות

אנו אוכלין חמץ ומצה,

הלילה הזה - כלו מצה!

שבכל הלילות

אנו אוכלין שאר ירקות,

הלילה הזה - מרור!

שבכל הלילות

אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת,

הלילה הזה - שתי פעמים!

שבכל הלילות

אנו אוכלין בין יושבין ובין מסבין,

הלילה הזה כלנו מסבין!

שתיים ומספריים את סיפור יציאת מצרים

בצאת ישראל ממצרים

בית יעקב מעם לעז:

היתה יהודה לקדשו

ישראל ממשלותיו:

הים ראה וינס

הירדן יסב לאחור:

ההרים רקדו כאילים

גבעות כבני צאן:

יוצאת ממצרים | חגית אקרמן

לא ביד חזקה

ולא ובזרוע נטויה

ולא ובמורא גדול

ולא ובאותות

ולא ובמופתיים

אלא בהסוס, בצעדים קטנים, בהולת

חשך

ברך

ובדבקות

ובכונה

ובדייק

ובאהבה

נושאת סימנים קטנים כמו קמטי הזמן

העובר, וחלופי עונות, גופי

המשתנה, פניני געגועי.

יוצאת ממצרים.

שלח נא את עמי!

עברית: אפרים דהור

מהר, משה, צוה פרעה:

שלח נא את עמי!

מצות האל אמר נא לו:

שלח נא את עמי!

קומה, לך נא

אל כבד-הלב הרע,

צו לו בשמי:

שלח נא את עמי!

מסר משה את דבר שדי:

שלח נא את עמי!

ולא - אכך במכותי

שלח נא את עמי!

שמע נא זאת היא

זאת היא מצות האל:

הבה, שלח נא,

שלח את ישראל.

עבדים היינו

עבדים היינו, היינו

עתה בני חורין, בני חורין

עבדים היינו

עתה, עתה בני חורין

דומם שטה

קדיש יהודה סילמן

דומם שטה תבה קטנה

על היאור הזך,

ובתבה משה הקטן,

ילד יפה ורך.

הס, הגלים השובבים!

משה הקטן פה שט.

לא יטבע, חיה יחיה

ילד זה הקט.

שיר בבוקר בבוקר | אמיר גלבע

פתאם קם אדם בבקר ומרגיש כי הוא עם ומתחיל ללכת
ולכל הנפגש בדרכו קורא הוא שלום.
דגנים עולים מול פניו מבין חריצי המדרכת.
וניחוחות לראשו מדיפים עצי אדרכת.

הטללים רוססים והרים, רבוא קרנים - הם יולידו חפת-שמש
לכלולותיו.
והוא צוחק גבורת דורות מן ההרים
ונכלמות משתחוות המלחמות אפים
להוד אלף שנים מפכות במסתרים.
אלף שנים צעירות לפניו -
כפלג צונן.
כשיר רועים.
כענף.

פתאם קם אדם בבקר ומרגיש כי הוא עם ומתחיל ללכת
ורואה כי חזר האביב והוריק שוב אילן מן השלכת

רחצה מוציא מצה

נברך על המצה,
מתנת אדם ואדמה,
מי יתן וימצא המזון בשפע בביתנו,
ונשמח בדברים הפשוטים.

ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם המוציא לחם מן הארץ.
ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו על אכילת מצה.

מרור

ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו על אכילת מרור

רבן גמליאל היה אומר.
כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח
לא יצא ידי חובתו,
ואלו הן:
פסח, מצה ומרור.

פסח,
על שום שפסח המקום על בתי אבותינו במצרים.
מצה,
על שום שנגאלו אבותינו במצרים.
מרור,
על שום שמררו המצרים את חיי אבותינו במצרים.

בכל דור ודור,
חייב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים,
שנאמר (שמות יג, ח) "והגדת לבנך ביום ההוא לאמר,
בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים".

כורך

כורכים יחד מצה, מרור וחרוסת ואוכלים
ואחר כך משחקים...

שלחן עורך

אוכלים ביצה כמי מלח למנה ראשונה
וכל מיני דברים טעיימים לארוחת הערב

צפון

ילדודס, מתנות ואפיקומן
וגם אוכלים מאנו כיס

ברך

מוציא כוס שלישי

מה שאכלנו יהיה לשבעה. ומה ששתינו יהיה לרפואה. ומה שהותרנו יהיה לברכה
עשה שלום במרומי, הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ועל כל באי עולם ואמרו, אמן.

מוציא כוס של אליהו וכוס מים של מרים

אלהיה הנביא אליהו התשבי אליהו הגלעדי
במהרה יבא אלינו עם משיח בן דוד

מרים הנביאה, עוז וזמרה בידה
מרים, תרקוד איתנו להגדיל זמרת עולם
מרים, תרקוד איתנו לתקן את העולם
במהרה בימינו היא תביאנו אל מי הישועה
הרבה לייל גל ברנר

שפוך אהבתך על הגויים אשר ידעוך ועל ממלכות אשר בשמך קוראים בגלל חסדים שהם עושים
עם זרע יעקב ומגינים על עמך ישראל מפני אוכליהם. יזכו לראות בסוכת בחיריך ולשמח בשמחת
גוייך.

מתוך נוסח הגדה שנערכה בשנת 1521 ומיוחסת לנכדו של רש"י
המובא בספרו של חיים בלאך 'היכל לדבר חז"ל ופתגמיהם' (ניו יורק, 1948)

שתיים כוס שלישי

הלל

מוֹדָה אֲנִי מאיר אריאל

מוֹדָה אֲנִי

לפִּנְיָהּ וּלְךָ

על כל החסד והאמת והטובה והרעה והטובה

שעשית עמדי ועם ביתי

ועם קרובי וידידי

ועם בני עמי ועם ארצי

ועם כל העולם והאדם

אשר בראת.

בלאט, חרש חרש

אט אט, טופפות

עֲתִידוֹת עֲתִידוֹת לְקִרְאָתֵנוּ,

וְאֵת מְחִיכַת אֵלַי מִתּוֹךְ הַשָּׁנָה.

יְהִי לָנוּ טוֹב, טוֹב מְטוֹב, טוֹב מְאֹד,

זֶה מִתְחִיל כְּבָר בְּבִקְרָה בְּבִקְרָה

אֵת צוֹחֶקֶת אֵלַי

מִתּוֹךְ, מִתּוֹךְ הַשָּׁנָה.

אנשים טובים נעמי שמר

אנשים טובים באמצע הדרך

תפקחו את העינים, תסתכלו סביב

פה ושם נגמר החרף ונכנס אביב

בשדה ליד הדרך יש כבר דגניות

אל תגידו לי שכל זה לא יכול להיות.

אנשים טובים באמצע הדרך

אנשים טובים מאד

אנשים טובים יודעים את הדרך

ואתם אפשר לצעוד.

איש אחד קנה לי ספר בן מאה שנה

איש אחר בנה כינור שיש בו מנגינה

ואשה טובה אחרת לי נתנה את שמך

ומאז אני בדרך שרה במקומה.

פזמון

וממש כמו צמחי הבר הבודדים

הם עוצרים תמיד את החולות הנוודים

הרקיע מתבהר, וכבר אפשר לראות

אנשים על אם הדרך מחכים לאות

יש לי חג נעמי שמר

כשתאלם תרועת הפסטיבלים

ילבלבו שירי אהבתי

אני יכול לשמוח איך שבא לי

וזהו זה החג האמיתי

יש לי יום חג

יש לי חג יום יום

יש לי יום חג

הללויה

התינוקות פתאום יודעים ללכת

ובני השש יודעים פתאום לקרוא

והאופה אופה לי את הלחם

וזהו זה החג בהדרו

יש לי יום חג...

הנה היום חלף הלך הגשם

ובמרום חמה גדולה תלויה

אל החלון חמדת נפשי ניגשת

וזהו כל החג - הללויה

יש לי יום חג...

הללויה בגלל דברים כאלה

הללויה אני עדיין שר

הללויה יום יום ואיזה פלא

הללויה לחג שלא נגמר

יש לי יום חג...

אולגים כוס רביעית

על הדבש ועל העוקץ

נעמי שמר

מְרַשֵּׁשׁ אֵילָן בְּרוּחַ מְרַחֵק נוֹשֵׁר כּוֹכָב מְשַׁאֲלוֹת לְבִי בַחֲשֵׁךְ נְרַשְׁמוֹת עֶכְשׂוֹ.	שָׁמֵר אֵלַי עַל זֶה הַבַּיִת עַל הַגֶּן – עַל הַחוּמָה מִיְגוֹן מִפְּחַד פְּתַע וּמְמַלְחָמָה.	עַל כָּל אֱלֹהִים, עַל כָּל אֱלֹהִים שָׁמֵר נָא לִי אֵלַי הַטּוֹב עַל הַדְּבֵשׁ וְעַל הָעֶקֶץ	עַל הַדְּבֵשׁ וְעַל הָעֶקֶץ עַל הַמֶּר וְהַמְתּוֹק עַל בַּתְּנוּ הַתִּינִיקָת שָׁמֵר אֵלַי הַטּוֹב.
---	--	--	--

אָנָּה שָׁמֵר לִי עַל כָּל אֱלֹהִים וְעַל אֲהוּבֵי נַפְשִׁי עַל הַשִּׁקְטָה, עַל הַבְּכִי וְעַל זֶה הַשִּׁיר. פְּזַמּוּן.	שָׁמֵר עַל הַמַּעַט שֵׁשׁ לִי עַל הָאוֹר וְעַל הַטֶּף עַל הַפְּרִי שֶׁלֹּא הִבְשִׁיל עוֹד וְשִׁנְאָסָף. פְּזַמּוּן...	עַל הַמֶּר וְהַמְתּוֹק. אֵל נָא תַעֲקֹר נְטוּעַ אֵל תִּשְׁכַּח אֶת הַתְּקוּהָה הַשִּׁיבֵנִי וְאֲשׁוּבָה אֵל הָאָרֶץ הַטּוֹבָה.	עַל הָאֵשׁ הַמְבַעֵרֶת עַל הַמַּיִם הַזֹּכִים עַל הָאִישׁ הַשֶּׁב הַבַּיִתָּה מִן הַמְרַחֲקִים.
---	---	--	--

נְרַצָּה

חֶסֶל סְדוּר פֶּסַח כְּהַלְכָתוֹ, כְּכֹל מִשְׁפָּטוֹ וְחֻקָּתוֹ.
כַּאֲשֶׁר זָכִינוּ לְסִדֵּר אוֹתוֹ כֵּן נִזְכָּה לַעֲשׂוֹתוֹ.
זֶךְ שׁוֹכֵן מַעֲוֹנָה, קוֹמֵם קֵהֵל עֲדַת מִי מְנָה.
בְּקֶרֶב נֵהַל נִטְעִי כִנָּה פְּדוּיִם לְצִיּוֹן בְּרַנָּה.

לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה.

שתיים כוס רביעית

יום יבוא

דן אלמגור ובני נגרי

הוא יבוא, זֶה הַיּוֹם! כִּי אֲרָאנוּ וְאֵין זֶה חִלּוֹם. אִם נִמּוֹת כְּמִשָּׁה עַל פְּסָגַת הַר נְבוֹ אֵל נִשְׁכַּח: הוא מְכָרָח, הוא מְכָרָח! הוא יבוא.	יוֹם יְבוֹא. בְּמַהֲרָה. פְּעֻמּוֹן הַחֲרוֹת דְּרוֹר יִקְרָא, וְשַׁחְרִים וּלְבָנִים יִתְכַּנְּסוּ מִסְּבִיבוֹ. יוֹם יְבוֹא, יוֹם יְבוֹא, יוֹם יְבוֹא. יוֹם יְבוֹא, יוֹם שֶׁל אוֹר, יוֹם שֶׁל חֵן לְאָדָם הַשָּׁחַר. יְחִיךָ אֵז הָאֵל מִמְרוֹמֵי מוֹשֶׁבּוֹ. הוא קְרוֹב, הוא קְרוֹב, הוא יְבוֹא! הוא קְרוֹב, זֶה הַיּוֹם. וְעַם בְּקֶרֶךְ נִקּוּם וּפְתָאוֹם: גַּם אֲנַחְנוּ פְּתָאוֹם בְּנֵי אָדָם, כְּמוֹ כָּלֵם. אֵז נִדְעָה: הוא כְּבֹר בָּא. הוא כְּבֹר פֶּה. הוא כְּבֹר בָּא!	יוֹם יְבוֹא, יוֹם יְבוֹא. בְּמַהֲרָה, בְּקֶרֶב הוא יְבוֹא – זֹאת יִדְעַ כָּל אָדָם בְּעֵמְקֵי לְבָבוֹ: יוֹם יְבוֹא, יוֹם יְבוֹא, יוֹם יְבוֹא! יוֹם יְבוֹא, יוֹם יְבוֹא. הוא קְרוֹב וְהוֹלֵךְ בְּנִתְיָבוֹ. לֹא יִשְׁפֹּל שׁוֹם אָדָם עַל גִּזְעוֹ וְצַבְעוֹ. יוֹם יְבוֹא, יוֹם יְבוֹא, הוא יְבוֹא. הוא יְבוֹא, זֶה הַיּוֹם! כִּי אֲרָאנוּ – וְאֵין זֶה חִלּוֹם. אִם נִמּוֹת כְּמִשָּׁה עַל פְּסָגַת הַר נְבוֹ זֹאת נִדְעָה: הוא כְּבֹר בָּא. הוא כְּבֹר בָּא. הוא כְּבֹר פֶּה.
--	--	---